

Latvian

Gangmasters &
Labour Abuse Authority

Darbinieku TIESĪBAS

Neaizsargātu un ekspluatētu
darbinieku aizsardzība

Jūsu darba tiesības

Jūsu kā darbinieka tiesības aizsargā Apvienotās Karalistes tiesību akti. Dažas tiesības stājas spēkā, tiklīdz stājaties darba attiecībās, savukārt citas - atkarībā no darbavietā nostrādātā laika. Šajā nodaļā ir aprakstīts, ko varat sagaidīt no sava darba devēja. Tās ir jūsu likumīgās tiesības.

Valsts noteiktā minimālā alga

Ja jums ir pastāvīgs darbs, pagaidu darbs vai strādājat aģentūrā, minimālā summa, kas jums būtu jāsaņem, ir atbilstošā minimālā alga. Atkarībā no jūsu vecuma tā var būt valsts noteiktā minimālā alga (*NMW*) vai valsts noteiktais iztikas minimums (*NLW*).

Ja saņemat samaksu par gabaldarbu (piemēram, par pabeigto, iepakoto, savākto utt. vienību skaitu), jums būtu jāpelnā vismaz līdzvērtīga summa attiecīgajai minimālajai algai. Ir daži izņēmumi, tostarp pašnodarbinātās personas un brīvprātīgie darbinieki.

Lai iegūtu sīkāku informāciju par minimālo algu un iztikas minimuma likmēm, dodieties uz tīmekļa vietnes **GOV.UK** sadaļu "**NMW**".

Darba laiks

Jums nebūtu jāstrādā vairāk par 48 stundām nedēļā, ieskaitot virsstundas, ja vien to darīt nav jūsu izvēle.

Jums ir tiesības saņemt vismaz vienu brīvu dienu nedēļā vai divas dienas ik pēc divām nedēļām. Ja strādājat vairāk nekā sešas stundas dienā, jums ir tiesības uz vismaz 20 minūšu ilgu pārtraukumu.

Ikgadējais atvaļinājums

Tiesību aktos ir noteikts minimālais apmaksāta atvaļinājuma nedēļu skaits gadā, sākot ar jūsu pirmo darba dienu. Tas attiecas arī uz nepilna laika darbiniekiem un noteikta termiņa līgumdarba veicējiem. Jaunāko informāciju meklējiet sadaļā **"pay and work rights"** (samaksas un darba tiesības), vietnē **GOV.UK**.

Sīkai informācijai par tiesībām uz atvaļinājumu jābūt jūsu darba līgumā. Tā pamatā ir jūsu nostrādātās darba stundas (proporcionāli nepilna laika darbiniekiem), kas uzkrātas darbavietā pavadītajā laikā, un tam jābūt apmaksātam atbilstoši jūsu darba algas likmei. Jūsu darba devējam ir tiesības izlemt, kad varat doties atvaļinājumā, taču, ja rodas problēmas ar atļaujas saņemšanu, sazinieties ar GLAA.

Izbeidzot darba attiecības, ikvienai uzkrātajai, bet neizmantotajai atvaļinājuma dienai jābūt atmaksātai. Ja jūsu darba devējs neļauj iet atvaļinājumā vai jums ir neizmaksāta atvaļinājuma nauda, varat sazināties ar *Acas Helpline* palīdzības dienestu vai organizāciju *Citizens Advice*, lai saņemtu konsultāciju, kā pieprasīt nopelnīto naudu. Papildu kontaktinformāciju meklējiet vietnē **www.gla.gov.uk/contacts**.

Detalizēts algas izraksts

Algas dienā jums būtu jāsaņem algas izraksts, kurā redzama bruto alga un alga pēc nodokļu atskaitīšanas. Tas var būt gan izdrukāts, gan elektroniska formāta dokuments, kurā jābūt redzamai arī jebkādu algas atvilkumu summai un iemesliem.

Tādi atvilkumi kā ieturētie nodokļi un valsts apdrošināšanas maksas var mainīties pa nedēļām, tāpēc tiem jābūt norādītiem katrā algas izrakstā. Jums būtu laicīgi jāsaņem norunātā samaksa, kurā jābūt iekļautai arī atvaļinājuma naudai vai slimības pabalstam, kas jums pienākas.

Atskaitījumi no darba algas

Jūsu darba devējs var veikt noteiktus atskaitījumus no jūsu algas, kam jābūt norādītiem algas izrakstā. Pēc visu atskaitījumu veikšanas jums vienmēr vajadzētu saņemt algas izrakstā norādīto neto summu.

Daži atskaitījumi, piemēram, nodokļi un sociālās apdrošināšanas iemaksas, ir apstiprināti ar likumu, taču citi var būt noteikti jūsu darba līgumā, piemēram, izmitināšanas vai transporta izmaksas. Lūdzu, ņemiet vērā, ka daži darba līgumā minētie atskaitījumi var nebūt likumīgi. Šaubu gadījumā sazinieties ar GLAA.

Pat ja esat piekritis(-usi) algas atskaitījumiem, jūsu alga nedrīkst būt mazāka par attiecīgo minimālo algu, izņemot attiecībā uz ierobežotu izmitināšanas summu. Sīkāku informāciju meklējiet sadaļā **"pay and work rights"** (samaksas un darba tiesības), vietnē **GOV.UK**.

Veselība un drošība

Jūsu darba devējs ir juridiski atbildīgs par jūsu veselību un drošību darbā. Vajadzības gadījumā jums būtu jāsaņem bezmaksas informācija par veselību un drošību, apmācība, aizsargapģērbs un visi nepieciešamie tā nomaiņas elementi.

Darbnespējas apmaksā

Jūsu darba līgumā jābūt norādītam, kādu samaksu saņemsiet, ja neierodaties darbā slimības dēļ. Minimālā summa, kādu varat saņemt Apvienotajā Karalistē, ir ar likumu noteiktais slimības pabalsts (*SSP*). Tas attiecas uz gadījumiem, kad neierodaties darbā četras vai vairāk dienas pēc kārtas. Citos apstākļos jūsu līgumā var būt noteikta papildu samaksa vai atvieglojumi.

Jums piemērotie noteikumi

Šis ir darba līgums starp jums un jūsu darba devēju. Ar likumu ir noteikts, ka gadījumos, kad darba attiecībās ir pavadīts vairāk nekā mēnesis, jums jāsaņem rakstiska informācija par jums piemērotajiem noteikumiem.

Divu mēnešu laikā no darba attiecību uzsākšanas brīža jums būtu jāsaņem rakstiski noteikumi, kuros norādīta šāda informācija:

- jūsu vārds;
- jūsu darba devējs;
- kāda veida darbu veiksīt;
- darba attiecību uzsākšanas datums;
- darba vieta;
- algas likme un samaksas biežums (reizi nedēļā vai mēnesī);
- darba laiks;
- informācija par tiesībām uz atvaļinājumu;
- informācija par darbnespējas apmaksu;
- disciplinārās, atlaišanas un sūdzību procedūras;
- paziņojums, kāds iesniedzams aiziešanas gadījumā vai kāds saņemams atlaišanas gadījumā.

Jūsu darba devējs drīkst mainīt šos darba līguma noteikumus tikai ar jūsu atļauju.

Mūsu kontaktinformācija

Gangmasters & Labour Abuse Authority

PO Box 10272, Nottingham, NG2 9PB

www.gla.gov.uk

e-pasts: **intelligence@glaa.gsi.gov.uk**

+44 (0)345 602 5020

Bezmaksas konfidenciālā ziņošanas līnija:

0800 432 0804

Sīkāka informācija vietnē **www.gla.gov.uk/contacts**

Gangmasters &
Labour Abuse Authority

UNIVERSITY
of DERBY

Brošūras finansē

GLAA akadēmija,

sadarbībā ar

Derbijas Universitāti

Par GLAA

Gangmasters & Labour Abuse Authority (GLAA) ir organizācija, kas izveidota, lai pasargātu darbiniekus no ekspluatēšanas.

Pie mums strādā izmeklētāji - speciālisti, kuri spēj iedziļināties darbinieku problēmās, kas saistītas gan ar nepilnīgu algas izmaksāšanu, gan piespiedu darba pārkāpumu veikšanu, cilvēku tirdzniecību un citiem mūsdienu verdzības aspektiem.

GLAA turpina izmantot stingru licencēšanas sistēmu attiecībā uz tā saucamajiem "starpniekiem" – uzņēmumiem un privātpersonām, kas piegādā darbiniekus darbu veikšanai Apvienotās Karalistes svaigās produkcijas ražošanas nozarē. Tā aptver lauksaimniecību, dārzkopību, gliemeņu vākšanu un visu ar to saistīto apstrādes un iepakojšanas darbību veikšanu.

Visiem licencētajiem starpniekiem jāievēro stingri licencēšanas standarti. Piegādāt pagaidu darbiniekus iepriekš minētajās nozarēs bez licences ir kriminālpārkāpums, par kuru ir paredzēts maksimālais sods - brīvības atņemšana uz 10 gadiem. Kriminālpārkāpums ir arī darba attiecību uzsākšana ar tādu darba devēju, kam nav attiecīgās licences. Maksimālais iespējamais sods šajā gadījumā ir brīvības atņemšana uz sešiem mēnešiem.

Palīdziet apturēt darbinieku ekspluatāšanu

Lai varētu aizsargāt jūsu tiesības un nodrošināt darbu tādos apstākļos, kādus nosaka likums, mums vajadzīga jūsu palīdzība. Lūdzam sazināties ar mums, ja jums šķiet, ka pret jums neizturas pareizi, godīgi vai likumīgi.

Bez jūsu sniegtās informācijas mēs palīdzēt nevaram

Jums ir iespēja:

- zvanīt uz numuru **0345 602 5020** (2. opcija), lai runātu ar mums tieši, no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 9.00 - 17.00, (ir pieejami tulki);
- rakstīt e-pastu uz adresi **intelligence@glaa.gsi.gov.uk**;
- zvanīt uz mūsu BEZMAKSAS konfidenciālo ziņošanas līniju **0800 432 0804**;
- iesniegt informāciju, izmantojot tīmekļa vietni **www.gla.gov.uk**;
- rakstīt mums uz adresi *GLAA, PO Box 10272, Nottingham, NG2 9PB*.

Ja vēlaties apspriest savas darbinieka tiesības ar pieredzējušu konsultantu, sazinieties ar vietējo *Citizens Advice Bureau* vai zvaniet uz *ACAS Helpline* palīdzības dienestu pa tālruni **0300 123 1100**.

GLAA licencēšanas standarti

Saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem jūsu darba devējam ir jāpasargā savi darbinieki no sliktas izturēšanās un ekspluatēšanas.

Ar šiem pašiem tiesību aktiem tiek piešķirtas noteiktas tiesības arī jums, un tās ir saistītas ar:

- jūsu darba algu – jums jāsaņem valsts noteiktā minimālā alga;
- jūsu saņemtās atvaļinājuma naudas apmēru;
- jūsu darba līguma noteikumiem;
- darba pārtraukumu ilgumu un biežumu;
- to, kā pret jums izturas darbavietā;
- jūsu veselības aizsardzību, labklājību un drošību, strādājot tā, lai jūs būtu drošībā un/vai nepieciešamības gadījumā saņemtu aizsargekipējumu;
- izmitināšanas un transporta standartiem, ja to nodrošina darba devējs.

GLAA licencēšanas standarti – turpinājums

Šīs pašas tiesības tiek aizsargātas arī standartiem, kas attiecas uz *GLAA* licenci.

Ja esat nodarbināts(-a) lauksaimniecības, dārzkopības, gliemeņu vākšanas un visu ar to saistīto apstrādes un iepakojšanas darbību veikšanas nozarē, jūsu darba devējam ir jābūt atbilstošai licencei.

Ja jums ir aizdomas par šādas licences neesamību vai likumīgo prasību neievērošanu, lūdzam sazināties ar *GLAA*.